

הלכות הדף היומי

מסכת ביצה

תוכן

- א. אין נוטלין את העלי לקצב עליו בשר ... אין נותנין את העור לפני הדורסן.....1
- ב. עומד ואומר זה וזה אני נוטל ... הני מילי מערב יום טוב.....1
- ג. שזמן שחורים ולבנים והשכים ומצא שחורים במקום לבנים ולבנים במקום שחורים 2
- ד. שנים ומצא שלשה אסורין מה נפשך ... הא איכא חד דמערב בהו3
- ה. שלשה ומצא שנים מותרין ... הני אינהו נינהו וחד מנייהו אזל לעלמא ... בגזלות מקושרים ... גזלות מנתחי אהרדי.....4

דף י.

א. אין נוטלין את העלי לקצב עליו בשר ... אין נותנין את העור לפני הדורסן

יבואר להלן בדף יא. בעזה"ת

ב. עומד ואומר זה וזה אני נוטל ... הני מילי מערב יום טוב

יונים הנמצאים בשוכך והם בני תרבות שאינם בורחים, אינם מוקצה ביום טוב, ויכול ליטול מהם כרצונו ביום טוב אף ללא הכנה¹, מכל מקום כל ירא שמים יברור מערב יום טוב כל מה שיצטרך ליו"ט, כדי שלא יצטרך לטרוח ביום טוב².

יונים הבאים לשוכך מן ההפקר³ ואינם בני תרבות, וצריך לרדוף אחריהם לתופסם, הרי הם מוקצה ביום טוב. ואף הכנה והזמנה לא תועיל בהם⁴.

¹ שו"ע ונו"כ תצו ו שו"ע הגר"ז יד

² מ"ב שם יח

³ ואם באים משוככים אחרים ושייכים לאהרים בלא"ה אסורים משום גזל, ואפילו בשל גויים, וע"כ מדובר בשוככים שמארחים יונים מעלמא. עיין צ"ח בסוגיין.

⁴ ולכאורה אף ינענע לא יועיל שהרי צריך לצודם. ולפי"ז אם קושרם לכאורה יועיל הזמנה, אך אפשר כיון שמנתחי אהרדי לא ייחש הזמנה ומסתבר שאם מצאם קשורים חשיב הזמנה על ידי קשירתם.

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדרף היומי

מסכת ביצה

אך אם⁵ אין צריך לרדוף אחריהם וכגון שהם קטנים, הרי הם מוקצה ומועיל בהם הזמנה מבעוד יום.

וכיצד הוא הזימון עומד מערב יום טוב ובורר מהן מה שיצטרך לו ביום טוב, או אומד בדעתו כמה יצטרך ביום טוב, ועושה בהן סימן או טביעת עין שיכירם למחר, ויאמר אלו אני נוטל למחר, ואין צריך לנענעם⁶.

אבל אם לא ברר מערב יום טוב ואמר סתם – מכאן אני נוטל למחר, אין הזמנה זו מועלת כלום ואסור ליטול מהם ביום טוב, ואין אמרים הוברר למחרת שזה היה כוונתו. שחששו חכמים שמא כשיבוא ליקח אחד מהם ימשמשנו וימצאנו כחוש, ויניחו, ויקח אחר שמן ממנו ונמצא טלטל שלא לעורך ומוקצה הוא שהרי לא הזמין אלא אותו שיקח לבסוף. ואפילו אם לא ירצה לברור כלום אלא רוצה ליטול מן הבא לידו הן כחושה הן שמינה אסור, גזרה שמא יברור השמנות מן הכחושות ויטול את השמנות ויניח את הכחושות, ונמצא טלטל את הכחושות שהן מוקצה שהרי לא היה בדעתו להזמין אלא מה שיאכל ביום טוב⁷.

אם⁸ זימן את כל היונים שבשובך ואמר את כולם אני נוטל למחר, ויודע שבודאי לא יאכל את כולם ביום טוב, וכן אם אמר אלו שני זוגות אני נוטל למחר, ויודע שבודאי לא יאכל ביום טוב אלא זוג אחד, אין הזמנתו מועלת כלום לאותם שלא יאכל מהם ביום טוב, והרי הם נשארם מוקצה, ולפיכך אסור ליקח אפילו זוג אחד מן היונים שזימן בהזמנה זו, ואפילו רוצה ליטול מן הבא לידו, אסור גזרה שמא יברור.

אבל אם אינו יודע שבודאי לא יאכל מן כל היונים שזימן אף על פי שאין ברור לו שבודאי יאכל מכל מה שזימן, מכל מקום כיון שאפשר שיאכל מכולם, מועלת הזמנתו לכל מה שזימן ולפיכך מותר לברור מהם ביום טוב מה שצריך לו ולהניח השאר, ואף על פי שמטלטל השאר בידו אין בכך כלום שהרי אינם מוקצה כלל⁹.

דף יז

ג. שזמן שחורים ולבנים והשכים ומצא שחורים במקום לבנים ולבנים במקום שחורים

⁵ שו"ע ונו"כ שם ט

⁶ מ"ב שם לב

⁷ מ"ב שם

⁸ שו"ע ונו"כ שם יא

⁹ רמ"א שם

הלכות הדף היומי

מסכת ביצה

זימן יונים¹⁰ שחורים בקן אחד, ולבנים בקן שאצלו, אפילו כולם באותו שובך¹¹, ולמחר מצא לבנים במקום שחורים ושחורים במקום לבנים, אם הן יכולין לפרוח מעט, כולם אסורים שאנו חוששים שמא אותם שזימן פרחו והלכו להם, ואלו אחרים הן שבאו ממקום אחר לכאן.

אבל אם זימן בקן אחד שחורים בצד זה, ולבנים בצד זה, ומצא שחורים במקום לבנים ולבנים במקום שחורים הרי הם מותרים, שאנו תולין לומר שהן הן הראשונים אלא שהחליפו מקומן.

ואפילו בשני קנים, אם אינם יכולים לפרוח או שאין שובכים אחרים בקירבת מקום בתוך חמישים אמה, תולים אנו שהחליפו מקומם ומותרים¹² כמבואר להלן דף יא:

ואם לא החליפו את מקומם גם אם מצא יונים נוספות שלא הזמינם, בכל מקרה הרי אלו מותרים.

ד. שנים ומצא שלשה אסורין מה נפשך ... הא איכא חד

דמערב בהו

זימן שני יונים¹³ ומצא שלשה ואינו מכיר אותם שזימן כולם אסורים, מפני אחד שאינו מזומן שנתערב בהם, ואינו מתבטל ברוב מפני שבעלי חיים אינם בטלים ועוד שהוא דבר שיש לו מתירין, ואם נאכל אחד מהן או נאבד או נפל לים הרי השנים הנשארים מותרים שאומרים האיסור נאבד¹⁴.

אבל אם מכיר אותם או שזימן קשורים ומצאם קשורים, והשלישי אינו קשור, וכן כיוצא בזה, הרי אותם שמכיר מותרים, ושאינו מכיר אסור¹⁵.

ואפילו זימן אלא שנים בקן אחד וקשרן זה בזה, ולמחר מצא שלשה קשורין זה בזה, במקום בו בתוך חמישים אמה כולם יהודים שומרי תורה ומצות הרי כולם מותרים, שבודאי אדם קשרן זה

¹⁰ שו"ע ונו"כ שם יב

¹¹ כל שובכין עשוין עליות הרבה וכל עליה יש בה מחיצות הרבה. מ"ב לו

¹² מ"ב שם לט

¹³ שו"ע ונו"כ שם

¹⁴ מ"ב שם לו

¹⁵ מ"ב שם

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/GBwUrGXgJmSBYBitDGM0T3>

הלכות הדרף היומי

מסכת ביצה

בזה, ומן הסתם לא קשרן ביום טוב אלא בערב יום טוב¹⁶, ואם כן הרי כל השלשה מוכנן מערב יום טוב ע"י קשירה זו¹⁷.

אבל אם למחר מצא שלשה מפורדין זה מזה הרי כולן אסורין שהרי יש כאן אחד שלא זימן אותו מערב יום טוב, וכיון שאינו מכירו כולם אסורים.

ה. שלשה ומצא שנים מותרין ... הני אינהו נינהו וחד מנייהו אזל לעלמא ... בגוזלות מקושרים ... גוזלות מנתחי אהרדי

אם¹⁸ זימן שלשה יונים בקן אחד ולמחר לא מצא באותו הקן רק שנים, אפילו יש סביבות זה הקן קינים של יונים אחרים ויש לחוש שמא הראשונים הלכו להם ואלו השנים הן של קינים המוקצים אעפ"כ הן מותרים, לפי שאנו תולין שהשלישי הלך לו והנשארים הן אותם שזימן.

ואפילו אם בשעה שזימן אותם קשר את שלשתן זה בזה, ולמחר לא מצא רק שנים קשורים זה בזה או מותרין זה מזה, הרי אלו מותרין. לפי שדרך הבעלי חיים להתפרק ולהנתק מקשירתם.

¹⁶ וצ"ע אמאי לא ייאסר משום גזל, וצ"ל או דאירי שאין שובכים בתוך חמישים וא"כ איאש בעליו ממנו או שנאמר דיונים שאינם בני תרבות הרי הם כזומו של ים וקשירה לא הוי סימן וצ"ע.

¹⁷ שו"ע הגר"ז שם כד

¹⁸ שו"ע ונו"כ שם יג